

[Hartvig Frisch.]

Straffelovens § 103, 1. Stykke, hvor der siges:

„Har en samlet Mængde offentlig ved Ord eller Handlinger tilkendegivet den Hensigt i Forening at tvinge Øvrigheden til at foretage eller undlade en Handling eller i Forening at vise voldsom Modstand imod Udførelsen af en af Øvrigheden truffen Bestemmelse, blive Hovedmændene, for saa vidt der øves Vold mod Person eller Gods, at anse med Strafarbejde indtil 6 Aar, og de øvrige Deltagere med Fængsel, ikke under 3 Måneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.“

Hvis man nu overhovedet slet ikke tillægger det nogen Betydning, at der Dagen i Forvejen var sket det, at de kommunistiske Arbejdere i Nakskov var blevet hindret i at afholde et almindeligt Demonstrationstog — en Ting, som dog ellers ikke vil blive betragtet som noget, der paa nogen Maade strider imod, hvad der er Arbejdernes Ret —, saa vilde jeg være tilbøjelig til at tro, at man kunde sige, at havde det været et planlagt Angreb, kunde denne Paragraf i sin allerstrengeste Form være bragt til Anvendelse. Men det forekommer mig forbavsende, at dette kunde ske, naar man ved, hvad der var gaaet forud, naar man ved, hvorledes der, efter at Politiet den 1. Maj havde hugget ind paa dem, der havde samlet sig paa Akseltorvet, var blevet holdt Protestmøde mod Politiet ude i Indrefjorden. Dette Møde var blevet tilladt, og der blev ved dette Møde holdt meget stærke Taler mod Politiet, Taler, hvis kraftige Karakter stod i meget naturligt Forhold til den Ophidselse, det havde vakt i Byen, hvad der var gaaet forud.

Det Spørgsmaal, jeg stiller, er nu, hvorledes man kan forstaa de Begivenheder, der udspillede, efter at der trods en Formaning eller Advarsel fra Kok, som tilraadede, at man ikke skulde gaa i Demonstration gennem Byen, dog samledes en Flok, som drog op fra Indrefjorden, op ad Nybrogade mod Politistationen paa Tinghuset, hvor den stødte sammen med Politiet. Vi ved jo alle, hvorledes det gaar til ved et saadant Sammenstød, at man der er ude for rene Tilfældigheder, hvor der ikke er Tale om Planlæggelse eller kan tales om Hovedmænd, idet det faktisk har Karakteren af en noget ophidset Hob, som bryder frem; men ikke af nogen Planlæggelse eller Ting, der kan dækkes af Straffelovens Ord om Hovedmænd, som lægger saadanne Planer. Naar man overvejer, hvad der faktisk skete,

og ser de Vidneudsagn, der er fremkommet i Rapporterne, ser man, at det ikke har noget paa sig.

Hvad der ogsaa maa forbavse en, er, at Emil Kok, som havde talt derude i Indrefjorden, men som efter at have talt og protesteret imod Politiet i øvrigt havde talt imod, at Demonstrationstøget danedes og gik gennem Byen, alligevel kan dømmes som faktisk Anstifter, for Landsretsdømmen lyder saaledes:

„Hvad særlig angaar Tiltalte Kok, da findes han ikke at kunne fritages for Ansvar paa Grundlag af Udtalelser gaaende ud paa at fraraade Demonstrationstøget.“

Naar der saa spørges, hvorfor han ikke kan fritages derfor, hedder det:

„Der maa herved henses til, at han i hvert Fald ikke har gjort alvorlige Anstrengelser for at hindre, at Toget satte sig i Bevægelse, og til Karakteren af de af ham holdte ophidsende Taler. Endvidere maatte det staa ham klart, hvor let det var ved de af ham holdte Taler at hidlede netop den Udgang af Situationen, som han overfor Politimesteren havde garanteret imod, og som af ham maatte forudsættes at ville faa alvorlige Følger som de skete ved Sammenstød mellem Demonstrationstøget og Politiet.“

Naar en Mand, som bliver indbudt til at tale ved et Møde, har talt harmfuldt mod det, der var sket fra Politiets Side Dagen før, men i øvrigt, da det kommer paa Tale at drage samlet fra Stedet, fraraader dette, naar denne Mand af Domstolene kan drages frem som egentlig Anstifter paa Trods af hans faktiske Fraraaden af Demonstrationstøget, og naar der heller ikke tages Hensyn til den Ophidselse, der var i Byen over det, der var sket den 1. Maj, men han idømmes Forbedringshusstraf, hvilket vil sige, at han sættes i Klasse med Forbrydere, saa synes jeg, at man maa forbavses over, at der ikke af Landsretten er taget skelligt og rimeligt Hensyn til de formildende Omstændigheder, som de Paragraffer af Straffeloven, som der i øvrigt henvises til, faktisk aabner Plads for, idet der i den Paragraf, som jeg læste op, staar:

„simpelt Fængsel eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar“, og der endvidere i § 100 udtrykkeligt staar:

„... eller under formildende Omstændigheder med Bøder“, og ligeledes i § 98, hvor der er Tale om Krænkelser af Embedsmænd i Funktion, staar: